

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht
Postbus 3017
3502 GA Utrecht
T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door
directie Regulering

Telefoonnummer
(030) – 296 81 11

E-mailadres
info@nza.nl

Kenmerk
0324325/0512377

Onderwerp
Niet-beïnvloedbare factoren in bekostiging van verpleeghuiszorg

Datum
28 mei 2019

Geachte heer De Jonge,

Op 25 maart 2019 hebben wij u als de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) geadviseerd over de bekostiging van de verpleeghuiszorg (kenmerk 324325/499460). In het onderzoek zien wij indicaties dat er in sommige regio's kostenverhogende omstandigheden zijn, terwijl er landelijk een maximum tarief geldt waarvoor goede zorg moet worden geleverd. De gevonden niet-beïnvloedbare factoren (nbf) in dit onderzoek zijn (groot)-stedelijkheid en de sociaal-economische status van de wijk. Deze hangen samen met extra verzuim. Daarnaast zien we samenhang tussen grootstedelijkheid en enkele andere kenmerken, zoals personeel in loondienst. Dit kan het gevolg zijn van minder beschikbaar personeel door verzuim.

In aanloop naar de voortgangsrapportage die u op 21 mei 2019 naar de kamer heeft verstuurd, heeft u ons verzocht om de financiële impact te verkennen wanneer de nbf in de bekostiging van 2020 meegenomen worden. In de bijlage treft u deze uitwerking aan. Hierin hebben wij aangegeven op welke wijze de uitkomsten van het onderzoek vertaald kunnen worden naar de tarieven voor de verpleeghuiszorg. We zijn hierbij uitgegaan van de mogelijkheden binnen de beschikbare data. Dit betekent dat wij als NZa niet per zorgaanbieder de meerkosten kunnen vaststellen, omdat wij geen exacte informatie hebben over de productie per locatie. Wel kunnen wij de meerkosten per postcode vaststellen. Met deze informatie kunnen de zorgkantoren rekening houden bij de inkoop van zorg bij de betreffende locaties.

Dit betekent voor de zorgaanbieders in de regio's waar de omstandigheden moeilijker zijn, dat hun tarief exclusief kapitaalslasten stijgt met 0.95%. Macro betreft het een bedrag van € 8 miljoen aan meerkosten (berekend op gegevensjaar 2019). Om dit te financieren, moeten de maximum herijkte tarieven (exclusief kapitaallasten) van dezelfde prestaties met ongeveer 0.09% omlaag.

Kenmerk
0324325/0512377

Pagina
2 van 6

Wij hopen u hiermee meer inzicht te hebben gegeven in de financiële gevolgen van het opnemen van niet-beïnvloedbare factoren in de Wlz-bekostiging per 2020.

Wij zien de aangekondigde aanwijzing graag tegemoet,

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Zorgautoriteit

dr. M.J. Kaljouw
voorzitter Raad van Bestuur

BijlageKenmerk
0324325/0512377**Technische uitvoering van de berekeningen
ten behoeve van correctie niet-beïnvloedbare factoren (nbf)**Pagina
3 van 6

In deze bijlage beschrijven we de methode en de data die we gebruiken bij de berekening van een opslagpercentage per postcode. Deze opslag is bedoeld voor de correctie van grote niet-beïnvloedbare kostenverschillen die gerelateerd zijn aan omgevingskenmerken (hierna: opslag nbf). We berekenen deze opslag als percentage van het herijkte tarief (exclusief kapitaallasten). Deze opslag heeft betrekking op zzp en vpt vv-4 t/m vv-10 inclusief en exclusief behandeling en vanaf 2020 ook de nieuwe deeltijdverblijf (dtv) prestaties vv-4 tot en met vv-8 exclusief behandeling.

De methode is gebaseerd op de bevindingen uit het rapport van de NZa over niet-beïnvloedbare factoren. Het rapport nbf schetst een technische mogelijkheid voor de compensatie van een hoger voorspeld verzuim van een aanbieder ten opzichte van het landelijk gemiddeld verzuim. Dit wordt berekend op basis van de postcodekenmerken grootstedelijkheid en sociaal-economische status.

De berekening van opslagpercentages per postcode bevat drie stappen:

Stap 1 is de berekening van het voorspelde verzuimpercentage per postcode.

Stap 2 is een vertaalslag naar het verwachte kostenverschil als percentage van kosten (exclusief kapitaallasten).

In stap 3 bepalen we welke postcodes een groot voorspelbaar kostenverschil tonen, waarbij een groot verschil is gedefinieerd als verschil groter dan 0.5% van het (herijkte) tarief op basis van het kostenonderzoek 2016 (exclusief kapitaallasten). Daarnaast berekenen we een opslagpercentage om deze groep (gemiddeld) te compenseren (hierna: opslag nbf). Hiervoor gebruiken we de gegevens uit declaraties van Vektis 2016.

Stap 1: Schatting verzuimpercentage per postcode

Voor deze schatting gebruiken we de dataset van kenmerken per postcode, zoals beschreven in het rapport nbf. Elke viercijferige postcode bevat in de dataset waarden voor sociaal-economische status en grootstedelijkheid. Uit het rapport nbf blijkt dat het voorspelbaar verzuimpercentage samen met de omgevingsfactoren sociaal-economische status en grootstedelijkheid samenhangt.

Hieruit volgt onderstaande formule voor het voorspelbaar verschil in het verzuim met het landelijk gemiddelde:

Kenmerk
0324325/0512377

$[\text{voorspelbaar } \Delta \text{ verzuimpercentage}] = [a * \Delta \text{ SES} + b * \Delta \text{ Grootsted}]$

Pagina
4 van 6

- a en b zijn de coëfficiënten op basis van de analyse in het rapport nbf. (De waarden van deze coëfficiënten zijn te vinden in onderstaande tabel.)
- Δ staat voor het verschil met het landelijk gemiddelde.
- SES is één van de indicatoren over sociaal-economische status (beschreven in detail in het rapport nbf). Deze indicator laat het aandeel van de bevolking per postcode zien dat binnen de inkomensklassen 'bijstand' en 'arbeidsongeschikt' valt. In het rapport nbf viel deze waarde in het interval $[0; 0,15]$, terwijl er in realiteit enkele postcodes bestaan met een hogere waarde voor de SES. Omdat de resultaten van het rapport nbf binnen dit interval gelden, wordt de maximale waarde voor de SES in deze berekening begrenst tot 0,15.
- Grootsted is de indicator voor grootstedelijkheid. Deze is gelijk aan 1 in grote steden en bij niet- grote steden is deze 0. De exacte definities en uitwerking van deze variabelen zijn beschreven in het rapport nbf.

Stap 2: Vertaling naar het voorspelbaar kostenverschil door nbf

De voorspelbare verschillen in verzuimpercentages uit stap 1 gebruiken we in de berekening van voorspelbare kostenverschillen als volgt:

Kostenverschil nbf als percentage van kostprijs =

$[\text{voorspelbaar } \Delta \text{ verzuimpercentage}] * [\text{personeelskosten/kostprijs}]$

- $[\text{voorspelbaar } \Delta \text{ verzuimpercentage}]$ is berekend in stap 1
- $[\text{personeelskosten}]$ en $[\text{kostprijs}]$ zijn op basis van kostenonderzoek 2016

Omdat de personeelskostenratio – $\text{personeelskosten/kostprijs}$ – niet bij alle aanbieders bekend is en bovendien kan variëren, gebruiken we in plaats daarvan een landelijk parameter voor de personeelskostenratio dat gelijk is aan de mediaan van de personeelskostenratio in de dataset van het rapport nbf. Omdat in 2016 nog niet de volledige NHC/NIC in tarieven was meegenomen, gebruiken we overal in de berekeningen de gemiddelde kostprijs exclusief kapitaallasten. Deze gemiddelde kostprijs is gelijk aan het (herijkte) tarief op basis van kostenonderzoek 2016, exclusief kapitaallasten.

Tabel 1 Overzicht parameters in stappen 1 en 2

Notatie	Waarde
a: coëfficiënt voor de SES o.b.v. regressieanalyse	9,370
b: coëfficiënt voor de grootstedelijkheid o.b.v. regressieanalyse	0,925
landelijk gemiddelde SES	0,073
landelijk gemiddelde grootstedelijkheid	0,086
mediane ratio personeelskosten/kostprijs <u>exclusief kapitaallasten</u>	0,77

Kenmerk
0324325/0512377Pagina
5 van 6

Bovenstaande tabel vat de parameters samen die we in stappen 1 en 2 gebruiken. Deze parameters zijn berekend op basis van de gegevens uit het rapport nbf.

Stap 3: Definitie afwijkende postcodes en berekening opslag nbf

We definiëren een grote afwijking als volgt. Eerst wordt het kostenverschil nbf uit stap 2 afgerond tot één teken achter de komma. Als deze waarde boven 0.5% ligt, komt de postcode in aanmerking voor de opslag nbf.

Voor deze subset van afwijkende postcodes wordt vervolgens een gewogen gemiddelde opslag berekend.

We gebruiken voor deze berekening de declaratiegegevens van Vektis met de landelijke dekking, waarvan we de productiegegevens van prestaties zzp vv4 tot en met vv10 en de vpt vv4 tot en met vv10 inclusief en exclusief behandeling selecteren. Omdat onze kostengegevens het jaar 2016 betreffen, gebruiken we hetzelfde jaar van Vektis om de herijkte omzetten (op basis van het kostenonderzoek 2016, exclusief kapitaallasten) per instelling (AGB-code) te berekenen. Deze gegevens koppelen we met de postcodegegevens waarop deze AGB-codes zijn geregistreerd, en vervolgens met de postcodegegevens uit stappen 1 en 2. Hierbij nemen we aan dat de allocatie van de productie over geregistreerde postcodes dichtbij de werkelijke landelijke allocatie van productie ligt. Met deze aanname kunnen we de opslag berekenen als gemiddelde opslag voor de subset van grote afwijkers. De uitkomsten worden weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2 Uitkomsten van de berekening van de opslag nbf als percentage van herijkte omzet exclusief kapitaallasten¹

Omschrijving toeslag	Opslag-percentage
Opslag nbf als percentage van herijkte omzet exclusief kapitaallasten	0,953

¹ Omdat de huidige berekening op de kostenonderzoek data is gebaseerd van 2016 waarin de kapitaallasten nog niet volledig in tarieven zaten, worden alle berekeningen in dit stuk uitgevoerd exclusief kapitaallasten. Dit betekent dat de berekende opslag wordt uitgedrukt als percentage van de 'schone' (herijkte) tarief van de NZa op basis van kostenonderzoek 2016, exclusief kapitaalkosten NIC en NHC.

**Macro-impact en effect op maximum tarieven
prestaties VV4-VV10**

Financiële macro-impact van deze toeslag op landelijk niveau is gelijk aan (afgerond tot twee tekens) 0.09% het totale (herijkte) omzet van de relevante prestaties (VV4-VV10) exclusief kapitaallasten. Om dit landelijk bedrag te financieren, moeten maximum herijkte tarieven (exclusief kapitaallasten) van dezelfde prestaties met ongeveer dit percentage omlaag.

De macro-impact van de nbv schatten wij op 8 miljoen euro, op basis van het gegevensjaar 2019. Bij het doorrekenen naar 2020, moet er nog rekening worden gehouden met de verwachte volumegroei en prijsindexatie van 2020, waarover de gegevens op dit moment nog niet beschikbaar zijn.

Kenmerk
0324325/0512377

Pagina
6 van 6